

Europejskie Centrum Przedsiębiorczości

Wspieranie przedsiębiorstw z funduszy europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020

Jerzy Kwieciński

Seminarium szkoleniowe –

Możliwości wsparcia przedsiębiorstw w ramach RPO WP 2014-2020

Stalowa Wola, Biblioteka Międzyuczelniana, 5 października 2015

Strategia Europa 2020

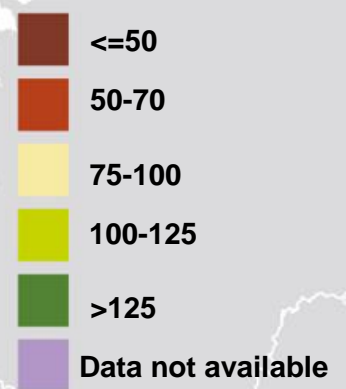
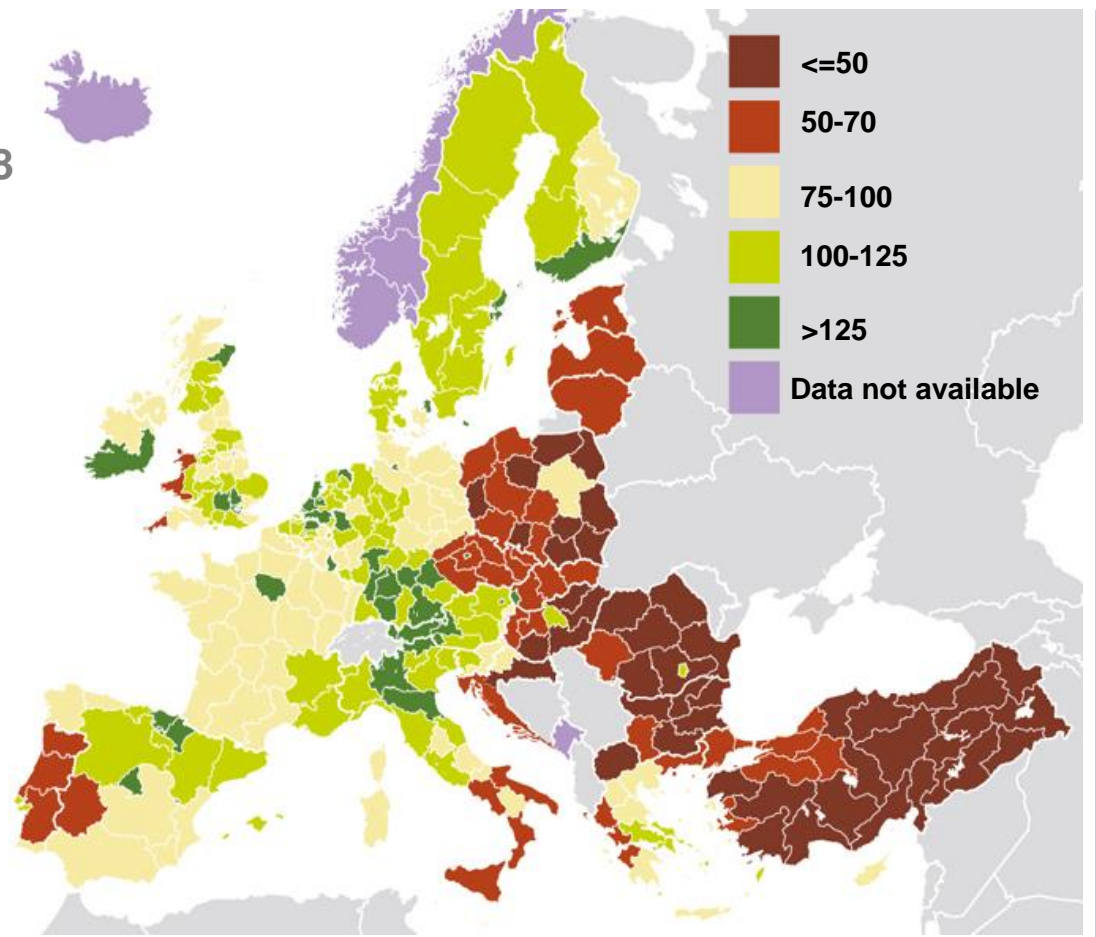
Główne cele wytyczone przez strategię UE:

- ❑ osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata na poziomie 75%;
- ❑ poprawa warunków dla prowadzenia działalności B+R i przeznaczenie co najmniej 3% PKB na inwestycje w badania i rozwój;
- ❑ osiągnięcie celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii (20% redukcja emisji CO₂ w stosunku do 1990 r., zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii do 20% bilansu energetycznego, zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%);
- ❑ podniesienie poziomu wykształcenia poprzez ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę do 10% i zwiększenie odsetka uzyskujących wyższe wykształcenie do 40% wśród przedstawicieli młodego pokolenia;
- ❑ zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln.

Produkt Krajowy Brutto na mieszkańca, 2008

GDP per inhabitant, in PPS, by
NUTS 2 statistical regions, 2008
Index EU-27 = 100

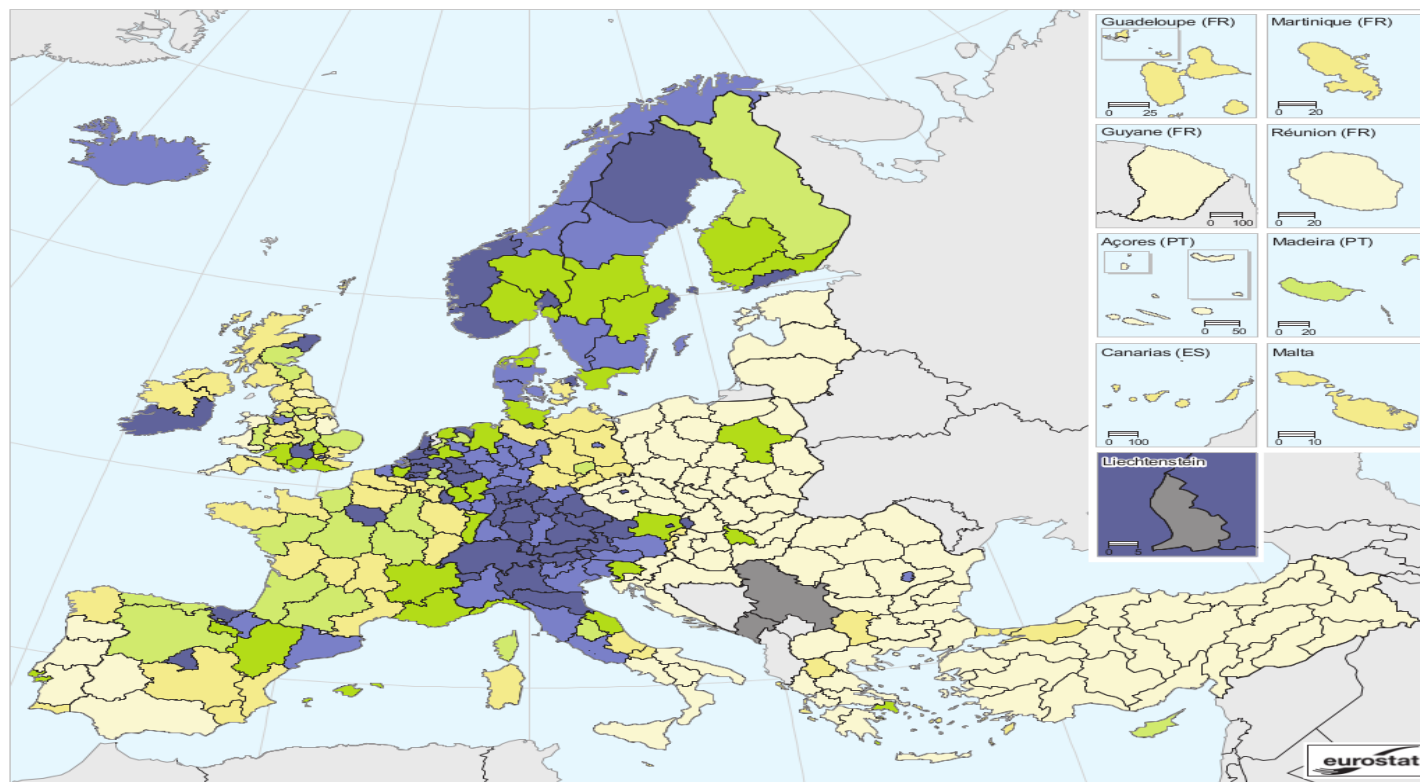
Guadeloupe Martinique French Guiana

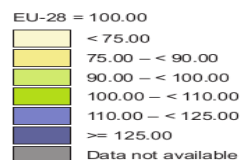
Source: Eurostat (online data code: [nama_r_e2gdp](#))

PKB na mieszkańca, 2011

Gross domestic product (GDP) per inhabitant, in purchasing power standard (PPS),
by NUTS 2 regions, 2011 (*)
(% of the EU-28 average, EU-28 = 100)

(% of the EU-28 average, EU-28 = 100)

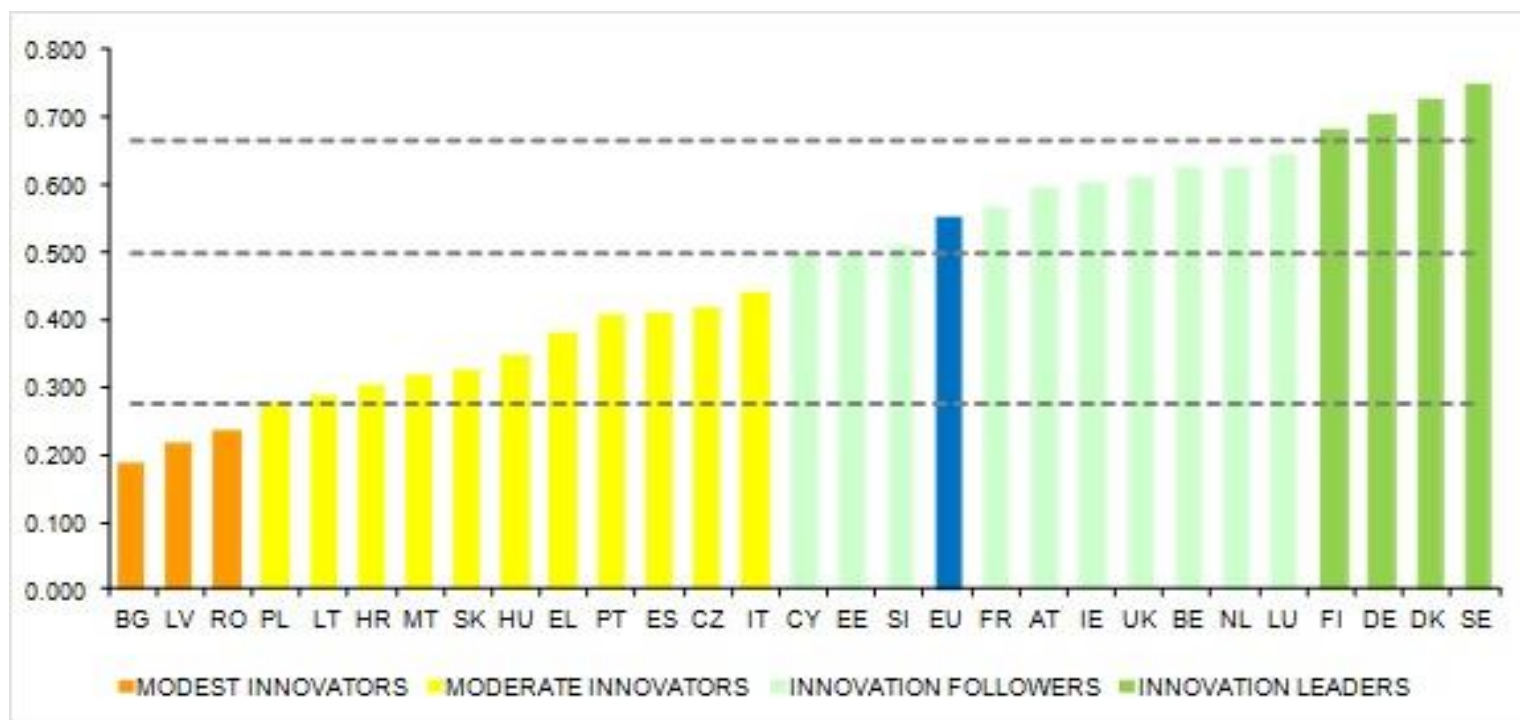
Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat — GISCO, 06/2014

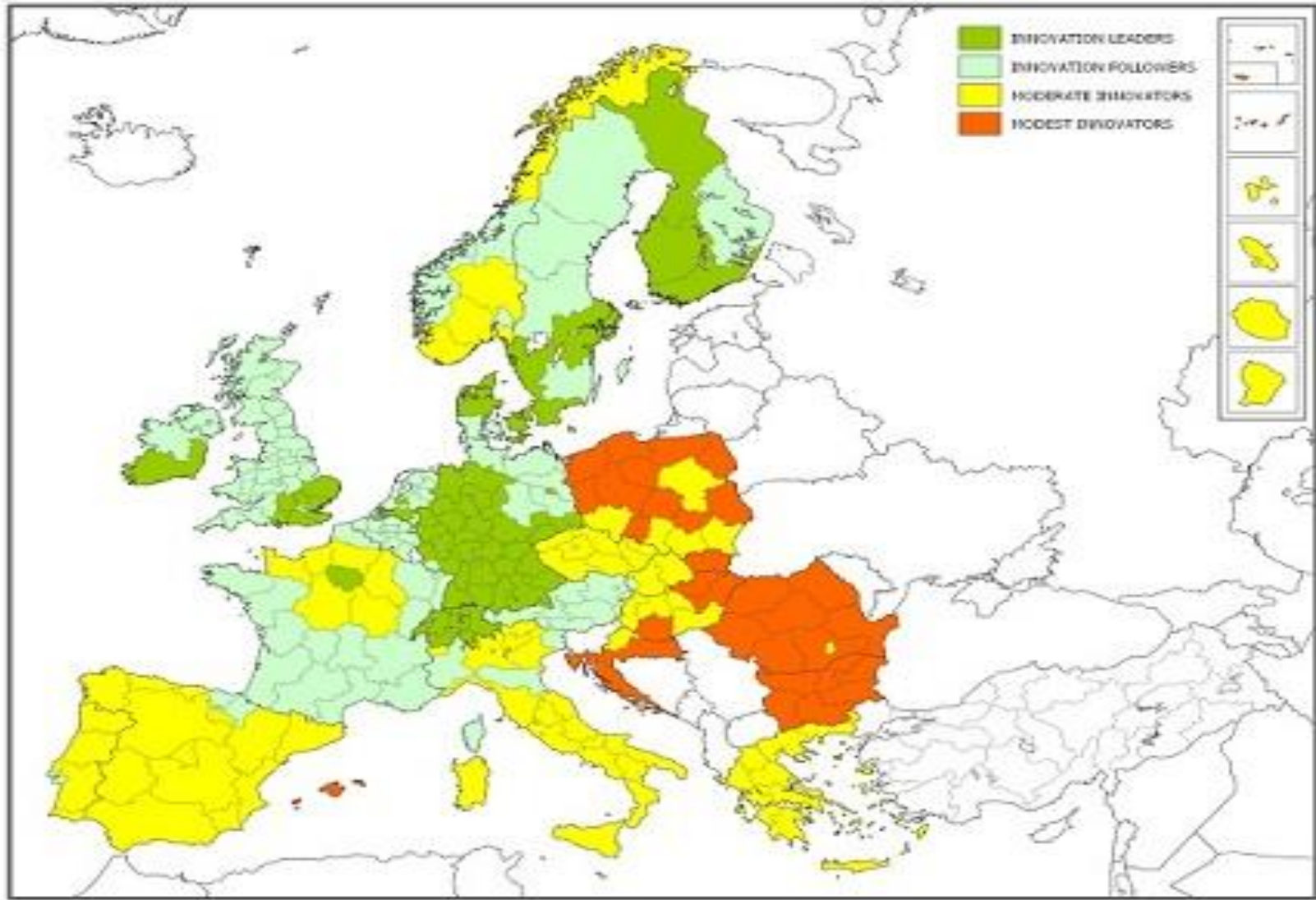
(*) Switzerland: national level, Guadeloupe (FR91), Martinique (FR92), Guyane (FR93) and Réunion (FR94): estimates.

Source: Eurostat (online data code: nama_r_e2gdp and nama_r_e3popgdp)

European Innovation Scoreboard 2014

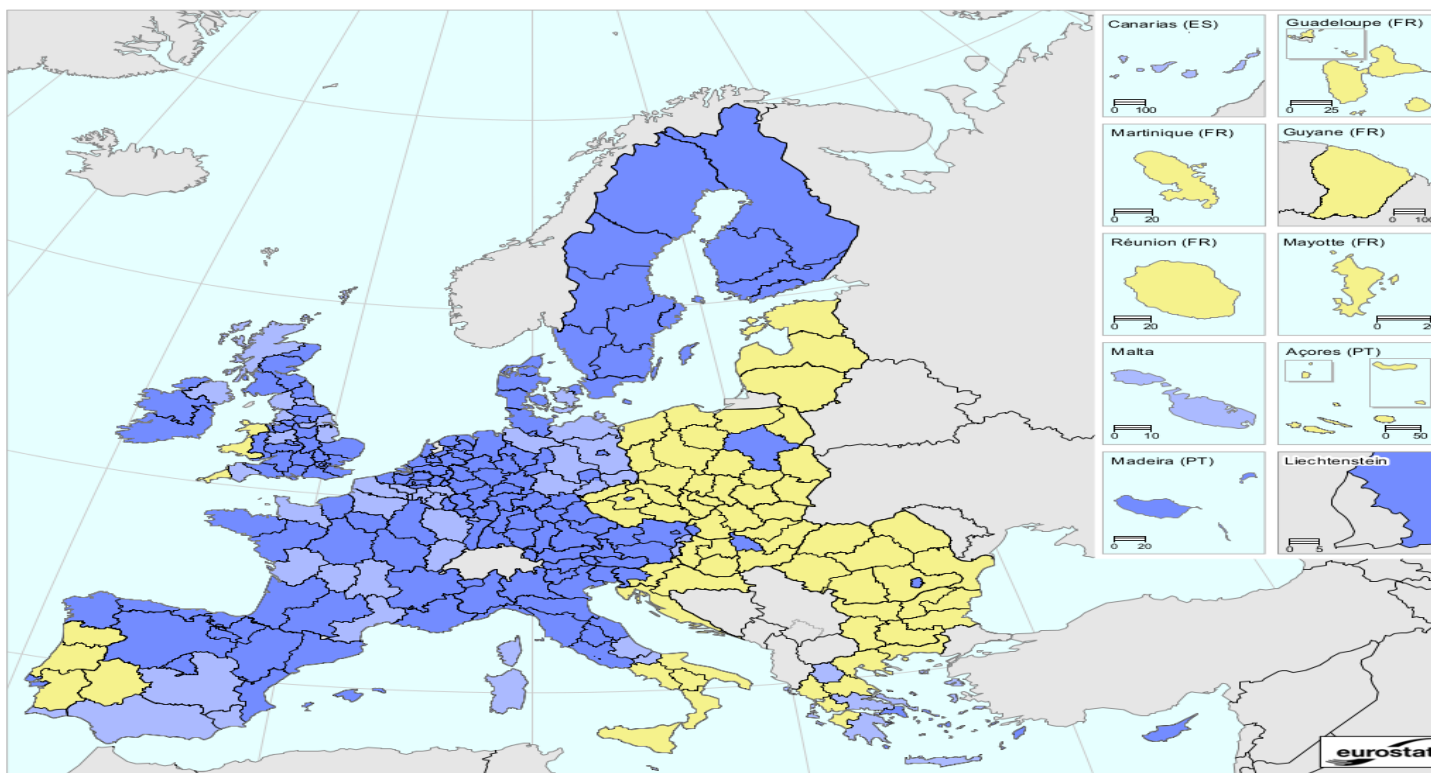

European regional innovation scoreboard, 2014

Fundusze strukturalne dla regionów w UE

Regional eligibility for structural funds, by NUTS 2 regions, 2014–20 (*)
(% of EU-27 average)

(% of EU-27 average)

- Less developed regions (GDP per inhabitant, < 75)
- Transition regions (GDP per inhabitant, $\geq 75 - < 90$)
- More developed regions (GDP per inhabitant, ≥ 90)

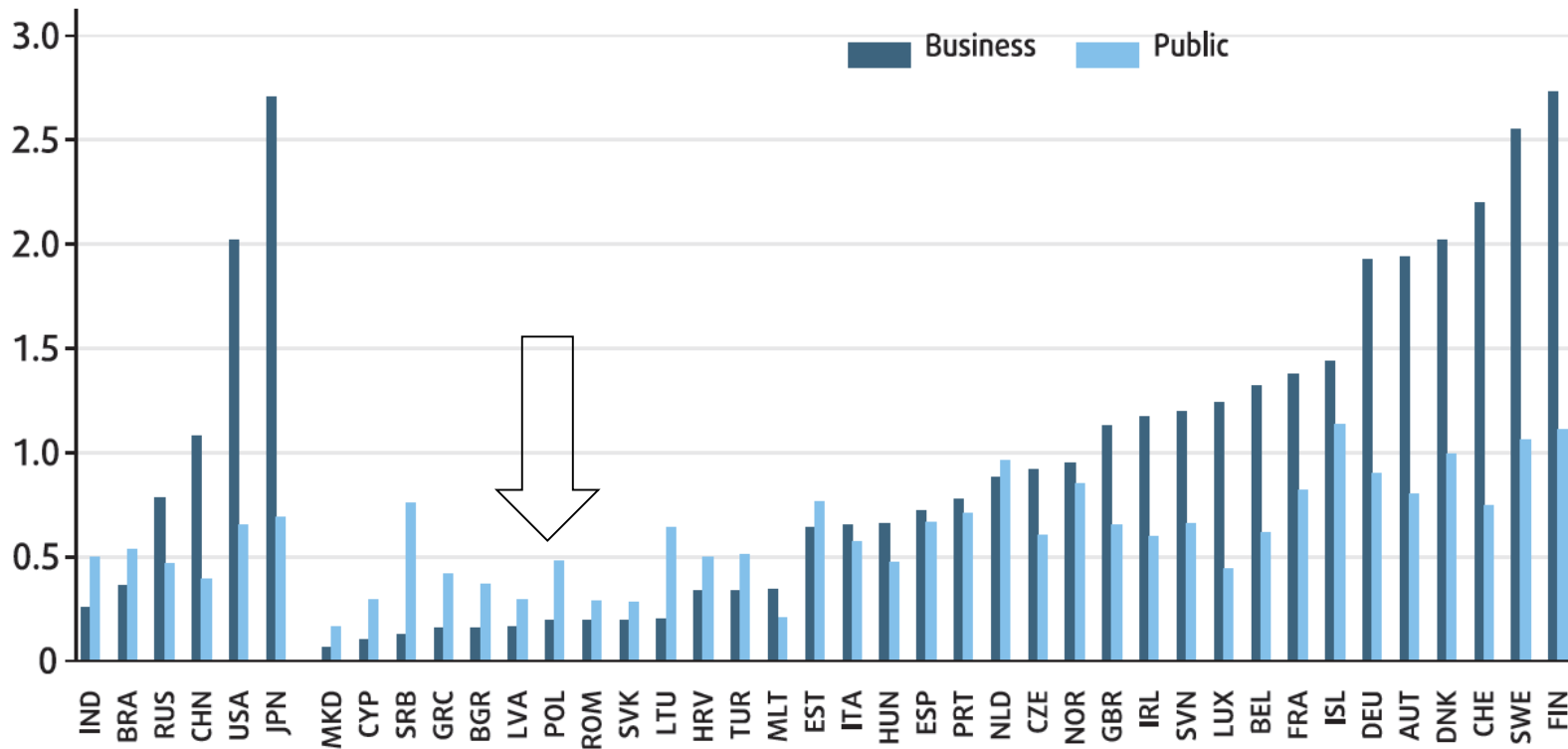
Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat — GISCO, 05/2014

(*) GDP per inhabitant over the period 2007–09 was used as the basis for the allocation of structural funds for 2014–20; as such, calculations relating to regional eligibility were based on the NUTS 2006 classification. EU-28 regions in this publication are delineated on the basis of the NUTS 2010 classification and as a result there are two regions where regional eligibility does not follow the new NUTS boundaries: Chemnitz (DED4) and Merseyside (UKD7). Both regions are partly eligible as transition regions and partly as more developed regions.

Source: European Commission, Directorate General for Regional and Urban Policy

Innowacyjność – Polska

Źródło: Bank Światowy

Definicję innowacji określono w podręczniku OECD, tzw. Podręcznik Oslo, zgodnie z którą przez innowację należy rozumieć jako:

Wprowadzenie do praktyki w gospodarce nowego lub znacząco ulepszanego rozwiązania w odniesieniu do produktu (towaru lub usługi), procesu, marketingu lub organizacji.

Innowacyjność - definicja

Zgodnie z ww. definicją można rozróżnić:

- innowację produktową - oznaczającą wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo nowego towaru lub usługi lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio towarów i usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia;
- innowację procesową - oznaczającą wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji lub dostawy;
- innowację marketingową - oznaczającą zastosowanie nowej metody marketingowej, obejmującej znaczące zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji, polityce cenowej lub modelu biznesowym, wynikającej z nowej strategii marketingowej przedsiębiorstwa;
- innowację organizacyjną - polegającą na zastosowaniu w przedsiębiorstwie nowej metody organizacji jego działalności biznesowej, nowej organizacji miejsc pracy lub nowej organizacji relacji zewnętrznych

Nowa Perspektywa Finansowa 2014-2020

- Większa rola działań prorozwojowych i realizowanych przez **sektor prywatny**
- Rośnie rola regionów we wdrażaniu polityki spójności – dalsza **decentralizacja** zarządzania - 55 proc. środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie zarządzana przez regiony i 75 proc. Europejskiego Funduszu Społecznego
- Programy regionalne – **dwufunduszowe: EFRR + EFS**
- **Inteligentne specjalizacje** (*Smart Specialisations*) na poziomie krajowym i regionalnym
- Większa rola **instrumentów zwrotnych**.

Umowa Partnerstwa 2014-2020

Środki unijne będą wspierać trzy główne cele rozwojowe (zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju 2020)

- **wsparcie dla zwiększenia konkurencyjności gospodarki**
- **poprawa spójności społecznej i terytorialnej**
- **podnoszenie sprawności i efektywności państwa**

Realizowanych będzie 11 celów tematycznych wskazanych w projektach rozporządzeń UE

Umowa Partnerstwa 2014-2020

Cele tematyczne:

1. **Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji**
2. **Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych**
3. **Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury**
4. **Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach**
5. **Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem**

Umowa Partnerstwa 2014-2020

Cele tematyczne:

6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych
8. **Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników**
9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
10. **Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie**
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej

Ring fencing - minimalny poziom koncentracji środków

fundusz	regiony	ringfencing'i	minimalny poziom koncentracji wg projektów rozporządzeń
regiony słabiej rozwinięte			
EFRR	cel 1, 2, 3, 4 min. 50% środków EFRR musi zostać przeznaczonych na cele tematyczne 1, 2, 3 i 4 (badania i innowacyjność, ICT, MŚP oraz gospodarka niskoemisyjna)		50%
EFRR (ew. FS)	w tym: cel 4 min. 10% środków musi zostać przeznaczonych na cel tematyczny 4, została też wprowadzona możliwość wykorzystania FS w przypadku dwóch priorytetów inwestycyjnych (wtedy ringfencing zostaje zwiększony do 12%)		10% (12%)
EFRR i EFS	cel 8, 9, 10 min. 20-25% środków funduszy strukturalnych musi zostać przeznaczonych na cele tematyczne 8, 9, 10		20-25%
EFS	w tym: cel 9 min. 20% środków EFS musi zostać przeznaczonych na cel tematyczny 9		20%
województwo mazowieckie			
EFRR	cel 1, 2, 3, 4 min. 60% środków EFRR musi zostać przeznaczonych na cele tematyczne 1, 2, 3 i 4 (badania i innowacyjność, ICT, MŚP oraz gospodarka niskoemisyjna)		60%
EFRR (ew. FS)	w tym: cel 4 min. 20% środków musi zostać przeznaczonych na cel tematyczny 4, została też wprowadzona możliwość wykorzystania FS w przypadku dwóch priorytetów inwestycyjnych		20%
EFRR i EFS	cel 8, 9, 10 min. 35-40% bądź 45-50% środków funduszy strukturalnych musi zostać przeznaczonych na cele tematyczne 8, 9, 10		35-40% 45-50%
EFS	w tym: cel 9 min. 20% środków EFS musi zostać przeznaczonych na cel tematyczny 9		20%

Programy operacyjne

- **Program operacyjny dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw – PO INTELIGENTNY ROZWÓJ (PO IR)**
- Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego – PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO (PO IS)
- Program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia – PO WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ (PO WER)
- Program operacyjny dotyczący rozwoju cyfrowego – PO POLSKA CYFROWA
- **Regionalne Programy Operacyjne (RPO)**
- Program operacyjny dotyczący Polski Wschodniej - program ponadregionalny (PO PW)
- Program pomocy technicznej (PO PT)
- Programy dotyczące europejskiej współpracy terytorialnej - programy ponadregionalne
- Program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich
- Program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich

Finansowanie sektora nauki, B+R oraz innowacyjnych przedsiębiorstw

Założenia do wskaźników wykorzystania środków europejskich w ramach Umowy Partnerstwa:

- wzrost nakładów na B+R z 0,74% PKB (2010 r.) **do 1,7% PKB (2020 r.)**
- wzrost nakładów na B+R ponoszonych przez przedsiębiorstwa z 0,2% PKB (2010 r.) **do 0,6-0,8% PKB (2020 r.)**

Osiągnięcie powyższych wskaźników będzie wymagać przeznaczenia na wsparcie sektora nauki, B+R oraz wdrażanie innowacji przez przedsiębiorstwa więcej środków, w tym z funduszy UE, niż w latach 2007-2013.

W latach 2014-2020 nastąpi koncentracja środków na priorytetach rozwojowych Polski – min. 50% środków zostanie przeznaczonych na wsparcie realizacji celów tematycznych warunkujących inteligentny wzrost gospodarczy.

Budżet: 8816 mln EUR, w tym 7625 mln EUR z UE + 1191 mln EUR wkład krajowy

Układ osi priorytetowych

- 1. Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe – 3500 mln EUR (w tym 290 mln EUR dla Mazowsza)**
- 2. Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach – 1730 mln EUR, w tym 260 mln EUR dla Mazowsza**
- 3. Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw - 469 mln EUR, w tym 78 mln EUR dla Mazowsza**
- 4. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego – 1700 mln EUR, w tym 200 mln EUR dla Mazowsza**
- 5. Pomoc techniczna – 226 mln EUR, w tym 26 mln EUR dla Mazowsza**

Diagnoza

- Niski poziom ogólnych nakładów na B+R w relacji do PKB (GERD) ze zdecydowanie dominującym udziałem wydatków publicznych,
- Niekorzystna struktura badań – znaczny udział badań podstawowych,
- Niski odsetek przedsiębiorstw ponoszących nakłady na innowacje,
- Niski poziom nakładów firm na B+R,
- Niska skłonność przedstawicieli sektora nauki do komercjalizacji prac B+R,
- Słabe zainteresowanie przedsiębiorstw współpracą z sektorem nauki,
- Słabe powiązania kooperacyjne przedsiębiorstw,
- Mała liczba zgłaszanych wynalazków i udzielanych patentów,
- Niski stopień zaangażowania polskich naukowców i przedsiębiorców w projektach międzynarodowych,
- Ograniczony dostęp firm, w szczególności z sektora MŚP, do kapitału na innowacje.

Podstawowe założenia

- **Wspieranie badań i innowacyjności polskiej gospodarki ma priorytetowe znaczenie.**
- **Koncentracja na wybranych obszarach (krajowe inteligentne specjalizacje)** ma na celu wzmocnienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej.
- Wzmocnienie koordynacji w celu podniesienia efektywności dokonanych inwestycji.
- Zwiększenie zaangażowania **sektora prywatnego** w finansowanie działalności B+R.
- Lepsze wykorzystanie istniejącej aparatury badawczej.
- Zapewnienie **synergii** pomiędzy rozwiązaniami dotyczącymi realizacji wsparcia w ramach celu tematycznego 1 z zasadami wdrażania programu *Horyzont 2020*.

Cel Programu Inteligentny Rozwój:

Wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie wzrostem nakładów prywatnych,

w szczególności poprzez:

- wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej,
- podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych,
- zwiększenie stopnia komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia badań naukowych.

Program Operacyjny *Inteligentny Rozwój* – realizowane cele tematyczne

Zgodnie z *Umową Partnerstwa Program Operacyjny *Inteligentny Rozwój** wpisuje się w następujące cele tematyczne:

cel tematyczny	priorytet inwestycyjny	fundusz
1. wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	1.1 udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy	EFRR
	1.2 promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych i aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenie sieci, pobudzanie popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację; wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu	EFRR
3. podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury	3.1 promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm, z uwzględnieniem inkubatorów przedsiębiorczości*	EFRR
	3.2. opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu internacjonalizacji	EFRR
	3.4. wspieranie zdolności MŚP w zaangażowanie się w proces wzrostu ekonomicznego i innowacji	EFRR

*w odniesieniu do wsparcia przedsiębiorstw, w ramach niniejszego programu realizowane będą działania systemowe i pilotażowe.

Przykładowe obszary wsparcia w ramach PO *Inteligentny Rozwój*

Cel tematyczny 1 (6897 mln EUR z EU):

- Konsolidacja potencjału naukowo-badawczego (w ramach konsorcjów),
- Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej,
- Umiędzynarodowienie polskiej nauki poprzez wsparcie powstawania międzynarodowych agend badawczych,
- Finansowanie badań naukowych na rzecz innowacyjnej gospodarki,
- Wsparcie ochrony własności przemysłowej w ośrodkach badawczych i przedsiębiorstwach oraz wsparcie otwartego dostępu do wyników prac badawczych,
- Rozwój kadry sektora B+R,
- Wsparcie projektów: od pomysłu do przemysłu,
- Tworzenie warunków dla prowadzenia działalności B+R przez przedsiębiorstwa,
- Wsparcie projektów realizowanych przez platformy technologiczne,
- Rozwój kluczowych klastrów,
- Wsparcie dostępu przedsiębiorstw do kapitału na innowacje.

Przykładowe obszary wsparcia w ramach PO *Inteligentny Rozwój*

Cel tematyczny 3 (502 mln EUR):

- Wsparcie przedsiębiorstw i jednostek naukowych w przygotowaniu do udziału w programach międzynarodowych,
- Rozwój i profesjonalizacja proinnowacyjnych usług IOB,
- Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw poprzez internacjonalizację,
- Promocja współpracy nauki i biznesu, kształtowanie i promocja innowacyjności jako źródła konkurencyjności gospodarki.

Przykładowe obszary wsparcia w ramach PO *Inteligentny Rozwój*

Przykładowe rodzaje działań:

- infrastruktura badawcza znajdująca się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej,
- współpraca badawcza polskich jednostek naukowych z najlepszymi europejskimi ośrodkami naukowymi,
- agendy badawcze, realizowane w Polsce we współpracy z renomowanymi ośrodkami naukowymi z innych państw,
- badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz prace przygotowawcze do wdrożenia, realizowane przez konsorcja jednostek badawczych i przedsiębiorstw,
- wsparcie rozwoju rynku kapitałowego, zwłaszcza *venture capital*,
- wsparcie sieci aniołów biznesu,
- rozwój usług świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości w zakresie zwrotnych instrumentów wsparcia oferowanych przez te podmioty.

- W ramach obecnej perspektywy na lata 2007-2013 na finansowanie inwestycji za pomocą instrumentów finansowych przeznaczono 1,7 % alokacji środków UE. W nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 nastąpi wzrost wykorzystania instrumentów finansowych w programach spójności.
- Instrumenty finansowe stanowią wartość dodaną jaką jest możliwość wykorzystywania tych samych środków do finansowania wielu inwestycji (rewolwing kapitału), a ponadto generują dochody i inne zyski, które powiększają kapitał przeznaczony na inwestycje.
- Instrumenty finansowe w perspektywie finansowej 2014-2020 będą miały na celu wspieranie inwestycji/przedsięwzięć, które będą wiarygodne finansowo, jednakże nie powinny stanowić ich jedyne źródła finansowania. Zgodnie z założeniami KE, mają one przyciągać sektor prywatny do współinwestowania i do dzielenia się ryzykiem finansowym.

Dziękuję za uwagę 😊

Fundacja Europejskie Centrum
Przedsiębiorczości
ul. Kopernika 34,
00-336 Warszawa

tel.: (22) 826-37-00,
tel./faks: (22) 826-35-33,
kom.: (0) 693-151-865

email: eucp@eucp.pl
jkwiecinski@eucp.pl

Internet: www.eucp.pl